

PAPER DETAILS

TITLE: AİLE HUZURU ÖLÇEĞİNİN GELİSTİRİLMESİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

AUTHORS: Pinar ÖZDEMİR, Esra BAKİLER

PAGES: 1881-1895

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1542481>

AİLE HUZURU ÖLÇEĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

DEVELOPMENT OF FAMILY PEACE SCALE: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Hatice Pınar ÖZDEMİR¹ - Esra BAKİLER²

Öz

Bu araştırmanın amacı evli bireylerin aile huzurunu ölçmek için psikometrik özellikleri incelenmiş bir Aile Huzuru Ölçeği geliştirmektir. Araştırmanın örneklemini 526'sı kadın (%62,2) 320'si erkek (%37,8) olmak üzere toplam 846 katılımcı oluşturmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliğini ortaya çıkarmak için açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri güvenilirliğini belirlemek için ise Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı incelenmiştir. Madde analizlerinin değerlendirilmesi madde-toplam puan korelasyon katsayıları ve bağımsız gruplar *t* testi ile alt %27 ve üst %27'lik grupların madde ortalama puan karşılaştırılması ile yapılmıştır. Geliştirilen ölçeğin, Aile Uyumlu Ölçeği, Evlilik Yaşam Doyumu Ölçeği ve İlişkilerde Mutluluk Ölçeği ile arasındaki ilişkilere ait Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı hesaplanarak ölçüt bağlantılı geçerlik test edilmiştir. Açımlayıcı faktör analizi sonuçlarında Aile Huzuru Ölçeği'nin 15 maddeden oluşan iki boyutlu bir yapısı olduğu görülmüştür. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı .95, alt-üst grupların madde toplam puan ortalamalarına ilişkin *t* değerleri -14.98 ile -42.94 arasında, ölçek maddelerinden elde edilen toplam puanlar arasındaki ilişkilere ait Pearson Momentler Çarpımı korelasyon katsayıları .69 ile .82 arasında hesaplanmıştır. Aile Huzuru Ölçeğinin ölçüt bağlantılı geçerliliğine dair korelasyon değerlerinin .65 ile .82 arasında olduğu görülmüştür. Araştırmanın sonuçları Aile Huzuru Ölçeği'nin bilimsel çalışmalarda kullanılabileceğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Huzur, aile huzuru, huzurlu aile, huzursuz aile, mutluluk, ölçek geliştirme.

Abstract

The aim of this study is to develop a Family Peace Scale by examining the psychometric properties to measure the family peace of married individuals. The sample of the study consists of a total of 846 participants, 526 women (62.2%) and 320 men (37.8%). In order to determine the structural validity of the scale explanatory factor and confirmatory factor analyses have been performed. In order to determine the reliability Cronbach's alpha internal consistency coefficient was examined. The item analysis was evaluated by comparing the item-total score correlation coefficients and the independent groups *t* test, and the item average score of the lower 27% and upper 27% groups. The criterion-related validity was tested by calculating the Pearson moments product correlation coefficient for the relationships between the developed scale with the Family Harmony Scale, the Marriage Life Satisfaction Scale, and the Relationship Happiness Questionnaire. The results of the exploratory factor analysis concludes that the Family Peace Scale has a two-dimensional structure consisting of 15 items. The internal consistency coefficient of the scale was calculated as .95, the *t* values for the sub-upper groups' total item score averages were between -14.98 and -42.94, and the Pearson Product Moments correlation coefficients for the relationships between the total scores obtained from the scale items were calculated to be between .69 and .82. The correlation values regarding the criterion validity of the Family Peace Scale were found to be between .65 and .82. The results of the Family Peace Scale research shows that scale can be used in scientific studies to be conducted in Turkey.

Keywords: Peace/tranquility, family peace, peaceful family, unpeaceful family, happiness, scale development.

¹ Arş.Gör.Dr., Düzce Üniversitesi Eğitim Fakültesi, haticepinarozdemir@gmail.com, Orcid:0000-0003-1324-3426

² Öğr.Gör.Dr., Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, esra.bakiler@marmara.edu.tr, Orcid:0000-0002-7162-3788

1.GİRİŞ

Mutluluk, sevinç, hoşnutluk, huzur (tranquility, peace, serenity) gibi duygu durumlarının ne olduğu ve onlara nasıl ulaşılabilceği antik dönemlerden bu yana insanlar tarafından merak edilmiştir (Ryan ve Deci, 2001). Onlarca filozof, din adamı, bilim insanı kendi düşünce dünyaları ve bilgi birikimleri üzerinden bu kavramları tanımlamış; benzerliklerini ve farklılıklarını karşılaştırmış, toplumsal ve bireysel düzeyde bu duygu hallerine ulaşma yollarını açıklamışlardır (Delle Fave vd. 2016; Fowers 2016; Intelisano vd., 2019; Khayyer vd., 2019). 1990'lı yılların sonlarına doğru ise pozitif psikoloji bu kavramları potasında toplayarak araştırma alanı haline getirmiştir. Pozitif psikolojinin başlangıç noktasında yukarıdaki kavramlar ayrı ayrı tanımlanmamış, kökleri Antik Yunan felsefi geleneğinde bulunan genel olarak iki karşıt felsefi geleneğe (hedonizm ve eudaimonizm) göre açıklanan genel mutluluk analizleri yapılmıştır. Bu sebeple huzur kavramına geçilmeden önce, huzurunda içerisine dahil edildiği kavram olan mutluluğun iki farklı boyutuna dair yapılan açıklamalara değinilmesi gerekmektedir. Hedonik görüş, mutluluğu zevk, rahatlık ve zevkle eşitlerken, eudaimonic görüş, mutluluğu, insanın birey ve toplum için anlamlı olan iyi yaşam, iyi eylem gibi amaçları takip etme yeteneği ile eşitlemektedir (Valenzuela, 2020). Literatürde de genel olarak mutluluğun bu iki farklı boyutuna çokça atıf yapılmaktadır. (Valenzuela, 2020):

- ✓ Zihindeki (state of mind) psikolojik his (psychological sence) olarak mutluluk
- ✓ İyi yaşam ve eylemler gibi daha genel bir gelişim (flourishing) veya iyilik haline (well-being) bağlı olarak mutluluk.

Haybron (2008) bu açıklamayı çalışmasında şu örnekle ortaya koyuyor. "Mary mutludur" gibi bir cevap da iki sonuç aranır:

- ✓ Mary'nin hayatının onun için iyi gittiğini mi iddia ediyor?
- ✓ Yoksa sadece ruh halini mi anlatıyorlar?

Diğer bir değişle, mutlu olmak; hayatının iyi gittiğine mi işaret yoksa nasıl gittiğine bağlı olmaksızın ruh haline mi? Her ikisinin de önemli olduğunu söyleyen Haybron (2008), mutluluğun yalnızca psikolojik anlamda (psychological sense) kullanılmaması gerektiğini savunmuştur. Csikszentmihalyi ve Seligman da benzer şekilde mutluluğun psikolojik bir durum olmasının yanı sıra ruhun erdemli faaliyetinin de içinde olduğu bir yaşam anlamına geldiğini iddia etmiştir. Onlara göre sağlık, zenginlik, sev veya iyi talih gibi dış koşullar, bunun ortaya çıkmasına yardımcı olabilir, ancak bu dış koşulları mutluluğa elverişli olarak etiketleyen uygun bir öznel değerlendirmenin var olması da gerekmektedir (Valenzuela, 2020). Diğer bir değişle kişinin yaşam doyumunu ile öznel anlam algıları arasında yakın bir bağlantı bulunmaktadır (Haybron, 2016).

Mutluluğun farklı boyutlarını inceleyen pozitif psikolojinin mutluluktan ayırttığı kavramlardan birinin de huzur olduğu görülmüştür. Huzura dair alan yazın incelendiğinde bu kavramın yukarıdaki iki farklı boyutu içeren bir tanımlaması olduğu fark edilmiştir. Alan yazına göre huzur kişisel (intrapersonal) anlamda tanımı içsel bir rahatlık, sakinlik, dinginlik anlamına gelen içsel uyum ve denge hali olarak ifade edilmiştir (Demirci ve Ekşi, 2018; Nelson, 2014). Klasik felsefe iç huzuru kabullenmeyi (Berenbaum vd., 2019; Gomm, 2014), Nelson (2014) ise kendine merhamet etmeyi, şefkatli olmayı (self-compassion) eklemiştir. Sosyal ortamlar, arkadaş grupları, aile ve evlilik gibi kurumlar açısından incelenen huzurun kişilerarası (Thibaut, 2017) tanımı ise kişilerin yoğun agresif davranışlar göstermemesi, barışçıl ortamlar oluşturması, diğerlerine karşı anlayışlı, içten ve iş birliği içeren eylemler ve tutumlar sergilemesi olarak yapılmıştır (Khayyer vd., 2019). Bütün bu açıklamalar huzurun içsel değerlendirme boyutu kadar iyi yaşama ve eylemlere bağlı kişilerarası bir boyutunun da olduğunu göstermiştir.

Walker (2016) çalışmasında, huzur (peacefulness, tranquility) kavramlarının öneminin akademisyenler arasında yaygın olarak kabul edilmesine rağmen, bunun ahlaki veya duygusal terimlerle tam olarak ne anlama geldiğinin yeteri kadar araştırılmadığını savunmuştur. Ona göre

huzur, iyi yaşanmış, anlam ve amaç açısından zengin, oldukça farklı, çok yönlü, kalıcı bir yaşam duygusudur. Özdemir (2020) de aile huzurunun ne olduğunu incelediği fenomenolojik çalışmasında huzurun ya da huzursuzluğun iki şey ile ilgili olduğunu ifade etmiştir:

- ✓ Aile yaşamında önemli ve derin yıpranmaları işaret eden yaşantılar
- ✓ Aile içerisindeki genel ruh hali.

Diğer bir deyişle, ailenin huzurlu olması tıpkı Mary'nin cevabında aranan iki sonuca benzer şekilde *aile yaşamının temelini sarsacak hassasiyetteki konuların olup olmamasına dair algılarına ve öznel değerlendirmeyi de içeren genel ruh hallerine* işaret etmektedir.

Çeşitli davranışsal örüntülere, iş birliğine, paylaşıma, sorumluluklara bağlı olarak ortak yaşamın en doğal halinin var olduğu aile, kişiler arası huzurun incelenebileceği en önemli sistemdir (Gladding, 2015; Sperry, 2012). Literatürde aile ilişkileri çoğunlukla uyum, mutluluk, doyum gibi kavramlar üzerinden incelenmiş olmasına rağmen huzurun ele alındığı araştırmalar da (Estrada, 2009; Karakaş vd., 2004) bulunmaktadır. Özdemir (2020) tarafından yapılan çalışmaya benzer şekilde literatürde de aile ile huzuru ilişkilendiren araştırmaların olduğu görülmüştür. Khan ve Seedat (2017) ve Walker (2016) aile ile ilgili araştırmalarında iyi bir yaşamı (good life), *peaceful* veya *tranquility* kavramlarıyla ifade etmişlerdir. Ko (2002) evliliğin ilk yıllarının zorluklarından sonra ilişkide barışın sağlanabileceğini açıklarken *peace and tranquility* kavramlarını kullanmıştır. Diğer bir araştırma da evlilikte doyum incelenmiş ve bu doyumun aslında güvenli, mutlu ve huzurlu olmakla mümkün olduğu açıklanmıştır (Ferguson-Cain, 2015). Ancak bu araştırmaların hiçbirinin doğrudan aile huzurunu inceleyen çalışmalar olmadığı anlaşılmıştır. Özdemir (2020) tarafından yapılan nitel çalışmada ailedeki huzur ve huzursuzluğun ne anlama geldiği, değişkenliği, uyum, mutluluk, sevgi ile olan ilişkisi ayrıntılı bir biçimde incelenmiştir. Çalışmasında Türkiye'de evli bireylerin aile olarak mutlu hissettiklerini belirtmek için genellikle huzur kavramını kullandığını belirtmiştir. Kültürel olarak yerleşen bu kavramın islam dini (Örn. Kur'an-ı Kerim, 30: 21) ve Türk Medeni Hukukunda (Örn. Türk Medeni Kanunu, 2001, madde. 192, 197, 322, 324, 347) benzer şekilde kullanıldığını göstermiştir. Ona göre bu durum huzur kavramı ile aile arasındaki ilişkinin hem hukuksal hem de inanca dayalı temeline işaret etmektedir. Demirci (2017) de huzur kavramını incelediği doktora tezinde batı toplumlarının kişisel değerlerine bağlı olarak daha çok mutluluk kavramı bağlamında araştırmalar yaptığını ancak doğunun kaynakları ve dini geleneklerinde huzur kavramının çok daha değerli bir yeri olduğunu ifade etmiştir.

Bu çalışmada incelenen aile huzuru kavramına benzer olarak literatürde Sarıçam (2018) tarafından uyarlanan ve aile içerisinde harmoniyi ölçen Aile Uyum Ölçeği (Family Harmony Scale, Fhs-Sf5), aile yaşamına dair doyumunu ölçen Aile Yaşam Doyumu ölçeği (Taşdelen-Karçkay, 2016), bir ailenin bireylerinin içinde bulunduğu genel psikolojik atmosferi ölçen Aile İklimi Ölçeği (Gönül, Baş ve Acar, 2018), evlilikteki hoşnutsuzluğu ölçen Evlilik Hoşnutsuzluğu Ölçeği (Çelik, 2013) gibi daha birçok ölçek olmakla beraber doğrudan aile huzurunun kavramsallaştırılarak ölçüldüğü bir ölçek bulunmamaktadır. Bu sebeplere bağlı günlük yaşamda sık sık kullanan huzurlu aile veya huzursuz aile kavramlarına dair bir ölçeğin geliştirilmesi yapılacak olan bilimsel araştırmalara kolaylık sağlaması açısından faydalı olacağı düşünülmüştür. Buna bağlı olarak bu araştırmanın amacı aile içerisindeki huzuru derecelendiren bir ölçek geliştirmektir.

2.Yöntem

2.1.Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 526'sı kadın (%62,2) 320'si erkek (%37,8) olmak üzere toplam 846 katılımcı oluşturmaktadır. Katılımcıların 187'si (%22,1) 0-5 yıl arasında evli olan bireyler, 317'si (37,5) 5-10 yıl, 175'i (%20,7) 10-15 yıl, 67'si (%7,9) 15-20 yıl, 66'sı (%7,8) 20-25 yıl, 13'ü(%1,5) 25-30 yıl, 21'i (%2,5) 30 yıl ve üzeri evli olan bireylerdir. Aile tipleri

açısından katılımcılara ait bilgiler incelendiğinde; katılımcıların çoğunluğu 691'i (%81,7) aile tipini çekirdek aile (eş ve çocuklar) olarak tanımlarken 70'i (%8,3) çekirdek aile ve eşin ailesi, 56'sı (%6,6) çekirdek aile ve kendi ailesi, 19'u (%2,2) çocuksuz aile olarak tanımlamaktadır. Katılımcıların büyük çoğunluğu 498'i (%58,9) üniversite mezunu iken 114'ü (%13,5) yüksek lisans, 46'sı (%5,4) doktora, 4'ü (%5) önlisans, 144'ü (%17) lise, 23'ü (%2,7) ortaokul, 17'si ise (%2,0) ilkokul mezunudur. Katılımcıların 317'si (37,5) özel sektörde çalışmakta, 262'si (%31) memur, 19'u (%2,2) emekli ve 248'i (%29,3) ise herhangi bir işte çalışmamaktadır. Katılımcıların 190'ı (%22,5) aylık gelirin 4500-6000 arasında, 188'i (%22,2) 3000-45000 arasında, 143'ü (%16,9) 9000 ve üzeri olduğunu belirtmiştir. Yine 121'i (%14,3) 1500-3000, 86'si (%10,2) 6000-7000, 68'i (%8) 7000-8000, 50'si (%5,9) 0-1500 arasında aylık geliri olduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların sosyo-ekonomik düzeylerini nasıl algıladıkları incelendiğinde; çoğunluğu 544'ü (%64,3) sosyo-ekonomik düzeyini orta düzey olarak, 202'si (%23,9) orta-üst, 74'ü (%8,7) ise sosyo-ekonomik düzeyini alt düzey olarak algılamaktadır.

2.2. Veri toplama Araçları

Aile Huzuru Ölçeği: Aile Huzuru Ölçeği, aile içerisindeki huzuru ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Bu çalışmada ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik sonuçlarına ilişkin bulgular paylaşılmaktadır. Aile Huzuru Ölçeği 5'li likert dereceleme şeklinde cevaplanan 15 madde ve 2 faktörden oluşmaktadır. Ölçeğin psikometrik özellikleri incelendiğinde; 8.,9.,10.,11., 12.,13.,14. ve 15. maddelerin *Derin Yıpranmalar* alt faktörü altında 1.,2.,3.,4.,5.,6. ve 7. maddelerin ise *Genel Hoşnutluk* alt faktörü altında yer aldığı görülmektedir. Ölçeğin *Derin Yıpranmalar* alt faktörü içindeki maddeler (8 madde) ters puanlanmaktadır. Ters puanlanan maddeler aile yaşamında önemli ve derin yıpranmaların olup olmamasına dair algıya bağlı olarak ailedeki huzurun varlığına veya yokluğuna işaret etmektedir (Örneğin; madde 10'da yer alan "Aile yaşamımda yoğun bir ilgisizlik ve kopukluk hissediyorum" ifadesi gibi). 1.,2.,3.,4.,5.,6. ve 7.maddeler ise aile içerisinde genel ruh halleriyle ilişkili olarak hoşnutluğu içeren öznel bir değerlendirmeye bağlı olarak aile huzurunun varlığını veya yokluğunu göstermektedir (Örneğin; madde 3'te yer "Aile yaşamımızdan keyif alıyoruz" ifadesi gibi). Ölçek toplam puan vermektedir. Ölçekten alınan puanlar yükseldikçe, aile huzuru yükselmektedir. Ölçeğin yapı geçerliği, güvenilirliği, ölçüt geçerliği ve madde analizine ilişkin sonuçlar bulgular bölümünde açıklanmaktadır.

Aile Uyumu Ölçeği:

Toplumun gelişiminde pozitif aile ilişkilerinin önemini ortaya çıkarmak ve aile uyumunu ölçmek için Kavikondala vd. (2016) tarafından geliştirilmiş bir ölçüm aracıdır. Türkçe'ye uyarlanması Duman-Kula, Ekşi ve Demirci (2018) tarafından yapılan ölçeğin, 5 maddelik kısa formu ve 24 maddelik uzun formu bulunmaktadır. Yapı geçerliği için doğrulayıcı faktör analizi yapılmış, ölçme aracının orijinal şeklinin tek boyutlu yapısının korunduğu görülmüştür. Ölçeğin ölçüt geçerliği incelemek amacıyla yaşam doyumu, öznel mutluluk ve aile uyumu arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Aralarında pozitif bir ilişki olduğu anlaşılmıştır. Madde faktör yüklerinin .70 ile .89 arasında değişiklik gösterdiği anlaşılmıştır. İç tutarlık güvenilirlik katsayısı .91 bulunmuştur. Aile Uyumu Ölçeği'nin madde toplam korelasyon katsayıları .68 ile .84 arasında değişmektedir. Ölçekten alınan puanlar yükseldikçe, aile uyumu yükselmektedir.

Evlilik Yaşam Doyumu Ölçeği: Evli bireylerin evlilik yaşam doyumlarını ölçmek amacıyla Johnson vd. (2006) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçe'ye uyarlama çalışması, Çelik (2014) tarafından yapılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve ölçeğin toplam varyansın %68,07'sini açıkladığı görülmüştür. Ölçek orijinal şeklinin tek boyutlu yapısını korumaktadır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısının .85, güvenilirliğine ilişkin iç tutarlık

katsayısının .79 olduğu anlaşılmıştır. Ölçeğin beşinci maddesinin faktör yükü .27 olduğu için bu madde puanlama dışı bırakılmış ve ölçeğin iç tutarlılık katsayısının .92'ye yükseldiği görülmüştür.

İlişkilerde Mutluluk Ölçeği: Fletcher vd. (1990) tarafından geliştirilen bu ölçek ile yakın ilişkilerin mutluluk düzeyinin genel değerlendirmesini yapılmaktadır. Ölçek Tutak-Kışlak (2002) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçeğin Cronbachalpha iç tutarlılık katsayısının .80 olduğu görülmüştür. Ölçeğin test- tekrar test güvenirlik katsayısının .86 ve iki yarım test güvenirlik değerinin .80 olduğu görülmüştür. Ölçeğin geçerlik katsayısı ise .69'dur. Ölçek 6 maddelik ve 7'li likert bir ölçme aracıdır.

2.3.Verilerin Analizi

Huzur kavramını aile perspektifinden ele alan çalışmalar taranarak aile yapısında huzur kavramının geniş bir incelemesi yapılmış, maddeler belirlenerek madde havuzu oluşturulmuştur. Madde havuzunu oluşturan 20 madde, alanında uzman 6 kişi ile paylaşılarak madde kapsam geçerliği ve görünüş geçerliği açısından değerlendirilmiştir. Uzman görüşleri sonrasında madde havuzundaki sorular yeniden gözden geçirilerek önerilen değişiklik ve düzeltmeler yapılmıştır. Ölçeği cevaplayanların kavramları ve ifadeleri anlamalarını test etmek üzere bireylerle görüşmeler yapılmıştır. Cevaplayıcılara “bu maddeden ne anladınız?”, “bu maddeyi cevaplamakta zorlandınız mı?”, “sorulmasını önerdiğiniz başka bir soru var mı?” gibi sorular yöneltilerek maddelerin anlaşılır olup olmadığı test edilmiş, ölçeğin son hali verilmiştir. Toplanan verilerden sonra ilk olarak veri seti düzenlenmiştir. Verilerin analizine geçmeden önce basıklık ve çarpıklık değerleri test edilerek veri dağılımının normalliğine bakılmıştır. Basıklık değerlerinin -.54 ile 1.20, çarpıklık değerlerinin -1.40 ile -.84 arasında değiştiği gözlenmiştir. Literatürde 200'ün üzerinde katılımcının olduğu veri setleri büyük veri setleri olarak kabul edilir ve normallik varsayımlarının esnek olabileceği belirtilmiştir (Tabachnick ve Fidell, 2015). Dolayısıyla veri setinin 846 kişi olduğu göz önüne alındığında normallik varsayımını karşıladığı kabul edilebilir. Daha sonra örneklem büyüklüğünün test edilmesi için gerekli analizler gerçekleştirilmiştir. Tabachnick ve Fidell (2015) yapılacak analizler için örneklem 300 üstünde olmasının yeterli olduğunu aktarmıştır.

Oluşturulan ölçeğin faktör yapısını belirlemek için açımlayıcı faktör analizi, ortaya çıkan yapıyı test etmek için ise doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Literatürde de önerildiği üzere (Gerbing ve Hamilton, 1996) veri seti SPSS 22.0 programı kullanılarak rastlantısal olarak iki eşit alt veri setine ayrılmıştır ($n_1=423$, $n_2=423$). İlk veri seti ile açımlayıcı faktör analizi, ikinci veri seti ile de doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Veri sayısının ($n_1=423$) açımlayıcı faktör analizine uygunluğunu değerlendirmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterliği ölçütü kullanılmaktadır. Değerlendirme sonucunda KMO oranının 0,6'nın üzerinde olduğu görülmüştür. Buna bağlı olarak veri setinin AFA için uygun bulunduğu kabul edilmiştir (Büyüköztürk, 2016). Yapılan analiz sonucu KMO katsayısı .96 bulunmuştur. Büyüköztürk (2016) madde başına düşen değerin beşten yüksek olmasını önermektedir. AFA yapılan 423 verinin madde havuzunda bulunan madde sayısına oranı incelendiğinde bu değerin beşten büyük olduğu görülmektedir. Dolayısıyla tüm bu sonuçlar verilerin AFA için gerekli örneklem büyüklüğüne sahip olduğunu göstermektedir. Bartlett Küresellik Testi yapılmış ve Bartlett Sphericity değeri 5186,88 ($p<.01$) olarak tespit edilmiştir. Ulaşılan bu sonuca dayanarak verilerin çok değişkenli normal dağılımdan geldiği söylenebilmektedir. Ayrıca korelasyon ya da kovaryans matrisinin birim matrisinden farklı olduğu sonucuna da kanıt olarak değerlendirilmektedir. Bu noktada korelasyon matrisinden faktör çıkarılabileceği söylenebilmektedir (Çokluk vd., 2016). Tüm bu bulgular veri setinin faktör analizine uygun olduğunu ortaya koymaktadır. Faktör yapısını incelemek amacıyla açımlayıcı faktör analizi, faktörleştirme tekniği olarak temel bileşenler analizi ile gerçekleştirilmiştir. AFA sonucu

ortaya konan yapının doğruluğunun test edilebilmesi için ise doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır.

Ölçeğin güvenirlik analizlerinde Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı incelenmiştir. Madde analizinde madde-toplam puan korelasyon katsayıları ve bağımsız gruplar *t* testi ile alt %27 ve üst %27'lik grupların madde ortalama puan karşılaştırılması yapılmıştır. Ölçüt geçerliği için bu çalışmada geçerlilik güvenirliği test edilen Aile Huzuru Ölçeğinin; Aile Uyum Ölçeği, Evlilik Yaşam Doyumu Ölçeği ve İlişkilerde Mutluluk Ölçeği ile arasındaki ilişkilere ait Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı hesaplanarak ölçüt bağlantılı geçerliği test edilmiştir.

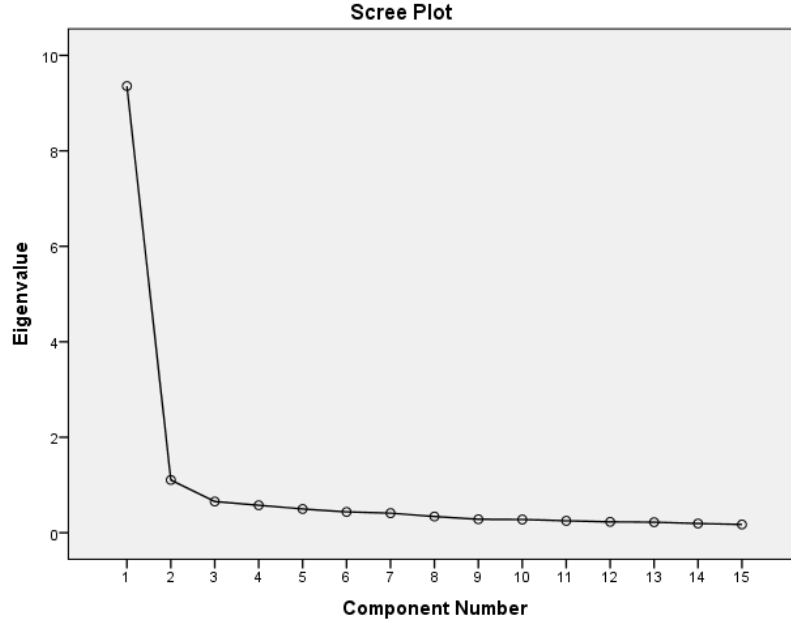
3.BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın analizlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

3.1.Açımlayıcı Faktör Analizine İlişkin Bulgular

AFA uygulamasından önce gerekli ön koşulların gerçekleşip gerçekleşmediğine bakılmıştır. Bu doğrultuda; verilerin faktör analizine uygun olup olmadığının belirlenmesi için; maddeler arası korelasyon değerleri incelenmiştir. Maddeler arasında anlamlı ilişkilerin olduğu görülmüştür. İncelenen bir diğer ön koşul ise; Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett Küresellik testi sonuçlarıdır. Büyüköztürk (2016) Açımlayıcı Faktör Analizinin gerçekleştirilebilmesi için KMO. 60'dan yüksek ve Barlett testinin de anlamlı çıkması gerektiğini belirtmektedir. Bu çalışmada KMO örneklem büyüklük katsayısı .96 ve Barlett Sphericity değeri ise 9711,534 ($p<.01$) olarak tespit edilmiştir. Veri setinin açımlayıcı faktör analizi yapmak için uygun olduğu görülmüştür. Öte yandan kayıp değerler, uç değerleri dağılımının normallığı ve çoklu bağlantı olup olmadığı da incelenmiş olup verilerin çoklu normallik varsayımlarını karşıladığı ve çoklu bağlantı problemi olmadığı tespit edilmiştir. Ölçeğin faktör yapısını incelemek üzere oblimin rotasyonu (direct oblimin) tekniği ile Temel Bileşenler Analizi gerçekleştirilmiştir. Oblimin rotasyonu faktörler arasında teorik bir korelasyonun var sayıldığına kullanılmaktadır (Costello ve Osborne, 2005).

Öncelikle faktör sayısını belirlemek için olarak özdeğerler incelenmiş olup, öz değeri birden büyük olan iki faktör tespit edilmiştir. Aynı zamanda Şekil 1 de yamaç birikinti grafiği incelenerek faktör sayısı için kesme noktasının iki olduğu görülmüştür. Faktörlerin öz değerleri incelendiğinde; birinci faktörün öz değerinin 9.05 ikinci faktörün öz değerinin 1.16 olduğu; faktörlerin varyansa yapmış oldukları katkı ise birinci faktör %60,33 ikinci faktörün %7,74 olduğu faktörlerin birlikte varyansın %68.7 sini açıkladığı görülmektedir. Tavşancıl (2006)'a göre çok faktörlü ölçme araçlarında açıklanan varyansın %40 ile %60 arasında olması yeterli olmaktadır. Bu çalışmada geliştirilen ölçeğe ait faktörlerin varyansı yeterli düzeyde açıkladığı söylenebilmektedir. Literatür incelendiğinde faktör yük değerlerinin .32 ve üzerinde olması durumunda maddenin ölçeğe kabul edilebilir olduğu bildirilmektedir. Ayrıca bir maddenin yüklediği faktördeki değeri diğer faktörlerdeki yüklediği değerlerden en az .10 fazla olması gerekmektedir. Aksi halde ilgili madde birden fazla faktör yüklediği için binişik madde olarak kabul edilir ve çıkarılması önerilmektedir (Büyüköztürk, 2016; Tabachnick ve Fidell, 2015). Bu doğrultuda alt faktörlerdeki maddelerin .32 ve üzerinde yük değeri almasına ve binişik maddenin yer almamasına dikkat edilmiştir. Tablo 1'de ölçeğin faktörleri ve yük değerleri verilmiştir.

Şekil 1. Aile Huzuru Ölçeğine İlişkin Scree Plot Grafiği

Tablo 1. Aile Huzuru Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Döndürülmüş Faktörler İçin Yük Değerleri			
Madde no	Madde	Faktör 1	Faktör 2
M1	Aile üyeleri birbirleriyle iyi geçinir		.70
M2	Biz aile olarak bir bütünün parçaları gibiyiz.		.78
M3	Aile yaşamımızdan keyif alıyoruz		.80
M4	Aile içerisinde kendimi değerli hissediyorum		.73
M5	Kendimi güvende hissettiğim bir aile yaşıyorum		.76
M6	Bana göre aile yaşamının temel kriterleri açısından uyumluyuz		.80
M7	Yaşadığımız sorunlara rağmen aile yaşamımızdaki dengeyi koruyabiliyoruz.		.73
M8	Ailemizin kronik sorunlarından dolayı çoğunlukla üzgün ve mutsuzum	.69	
M9	Aile içindeki sürekli ve yoğun çatışmalardan dolayı dinginliğe özlem duyuyorum	.71	
M10	Aile yaşamımda yoğun bir ilgisizlik ve kopukluk hissediyorum	.75	
M11	Aile yaşamımda düzeltemediğim bir karmaşa ve belirsizlik hali var.	.80	
M12	Eşimle olan ilişki sürekli sorguluyorum.	.73	
M13	Aile yaşamına dair hayal kırıklıklarım çok fazla.	.77	
M14	Aile içerisinde en temel ihtiyaçlarım bile karşılanmıyor.	.61	
M15	Beni ben yapan kırmızı çizgilerim dahi ihlal edildi.	.69	

Tablo 1’de görüldüğü üzere açıklayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin 15 madde ve 2 alt boyuttan oluştuğu görülmektedir. Faktör 1 “Derin Yıpranmışlık” (8 madde) boyutunu, faktör 2 ise “Genel Hoşnutluk” (7 madde) boyutunu göstermektedir.

Tablo 2. Faktörler Arası İlişkileri Belirlemek İçin Yapılan Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Analizi Bulguları

	Genel Hoşnutluk	Derin
Yıpranmışlık		
Derin Yıpranmışlık	.77**	1
Genel Hoşnutluk	1	.77**

** p < .01

Tablo 2’de görüldüğü üzere faktörler arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişkinin ($r=.77, p<.01$), olduğu görülmektedir. Bu bulgu faktörlerin aynı yapı içerisinde olduklarını göstermektedir (Otrar ve Arın, 2015). Elde edilen ölçek formundaki yapının doğrulanıp doğrulanmadığının tespiti için Doğrulayıcı Faktör Analizi yapılmıştır.

3.2. Doğrulayıcı Faktör Analizine İlişkin Bulgular

Açımlayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen yapının faktör yapısını test etmek amacıyla AMOS programı kullanılarak doğrulayıcı faktör analizi (DFA) uygulanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizinde modelin geçerliğini değerlendirmek amacıyla model uyum indekslerinin gerekli kriterleri sağlaması gerekmektedir (Çokluk vd., 2016; Hu ve Bentler, 1999). Bu çalışmada yapılan DFA için incelenen modele ait uyum indekslerine ilişkin bulgular tablo 3’de sunulmuştur.

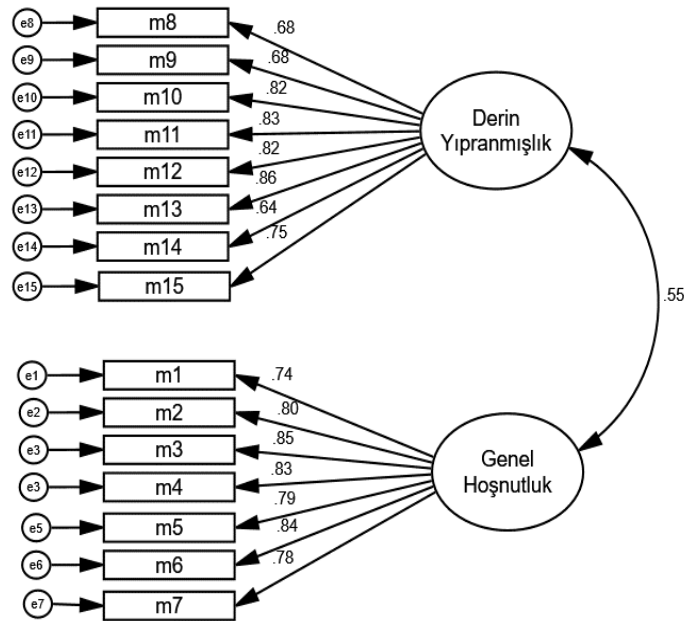
Tablo 3.İncelenen Uyum İndekslerine İlişkin Mükemmel ve Kabul Edilebilir Değerleri

İncelenen Uyum İndeksleri	Mükemmel Uyum	Kabul Edilebilir İndeksleri	Elde Edile Uyum İndeksleri	Sonuç
χ^2/sd	$0 \leq \chi^2/sd \leq 2$	$\chi^2/sd \leq 4-5$	3.86	Kabul Edilebilir Uyum
CFI	$CFI \geq .95$	$CFI \geq .90$	.94	Kabul Edilebilir Uyum
NFI	$NFI \geq .95$	$NFI \geq .90$	.93	Kabul Edilebilir Uyum
TLI	$TLI \geq .95$	$TLI \geq .90$	.93	Kabul Edilebilir Uyum
GFI	$GFI \geq .95$	$GFI \geq .90$	.90	Kabul Edilebilir Uyum
SRMR	$SRMS \leq .06$	$SRMS \leq .09$	.04	Mükemmel Uyum
RMSEA	$.00 \leq RMSEA \leq .05$	$.00 \leq RMSEA \leq .08$	.08	Kabul Edilebilir Uyum

Tablo 3’de gösterilen modele ait uyum değerleri incelendiğinde ki-kare değerinin serbestlik derecesine oranı ($Ki-kare=342.83/sd=89$) 3.86 olarak bulunmuştur. Ki-kare/serbestlik derecesi oranının 5’in altında olmasının kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdiği bilinmektedir (Meydan ve Şeşen, 2015). Diğer uyum indeksleri incelendiğinde; $CFI=.94$, $NFI=.93$, $TLI=.93$, $RMSEA=.08$, $GFI=.90$ kabul edilebilir uyuma işaret ederken $SRMR=.04$ ise mükemmel uyuma işaret ettiği görülmektedir (Hooper vd., 2008; Kline, 2011). DFA sonuçları modelin iyi uyum gösterdiğini ve yapı geçerliğinin yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bulgular neticesinde; 15 maddeden oluşan Aile Huzuru Ölçeğinin 2 faktörlü yapısının doğrulandığı söylenebilmektedir.

Şekil 2’de ölçeğin faktörleri ve maddelerine ilişkin standartlaştırılmış parametre tahminleri gösterilmektedir. Şekil 2’de yer alan DFA sonuçları incelendiğinde; aile huzuru *Derin Yıpranmışlık* alt faktörü için madde faktör yüklerinin .64 ile .86 arasında, aile huzurunun *Genel Hoşnutluk* alt faktörü için ise madde faktör yüklerinin .74 ile .85 arasında

olduğu görülmektedir. Madde faktör yükleri için t değerleri incelendiğinde tüm t değerlerinin anlamlı olduğu görülmüştür.

Şekil 2. Aile Huzuru Ölçeğine İlişkin Path Diagramı ve Faktör Yükleri

3.3.Benzer Ölçek Geçerliği

Aile Huzuru Ölçeğinin ölçüt bağlantılı geçerliğini tespit etmek için Evlilik Yaşam Doyumu, Aile Uyumu ve İlişkide Mutluluk ölçekleri ile arasındaki ilişki incelenmiştir. Değerlerin .65 ile .82 arasında olduğu görülmüştür. Elde edilen bu bulgu Aile Huzuru Ölçeğinin ölçüt bağlantılı geçerliğine kanıt olarak değerlendirilebilmektedir. Ölçekler arasındaki ilişkiye ait korelasyon değerleri tablosu Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Aile Huzur Ölçeği ile Evlilik Yaşam Doyumu, Aile Uyumu ve Mutluluk Ölçeği Arasındaki Korelasyon Sonuçları

	Aile Uyumu	Evlilik Yaşam Doyumu	Mutluluk
Faktör 1	.74 **	.71 **	.65 **
Derin Yıpranmışlık			
Faktör 2	.82 **	.76 **	.70 **
Genel Hoşnutluk			

** $p < .01$

Tablo 4'de (faktör 1) Derin Yıpranmışlık alt faktörü ile ölçeklerin arasındaki ilişkiler incelendiğinde, Derin Yıpranmışlık alt faktörü ile aile uyumu arasında yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki ($r=.74$, $p<.01$), evlilik yaşam doyumu ölçeği ile yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki ($r=.71$, $p<.01$) olduğu mutluluk ölçeği ile orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki ($r=.65$, $p<.01$) olduğu görülmüştür. Genel Hoşnutluk (faktör 2) alt faktörü ile aile uyumu arasında yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki ($r=.82$, $p<.01$), evlilik yaşam doyumu ölçeği ile yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki ($r=.76$, $p<.01$) olduğu mutluluk ölçeği ile yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki ($r=.70$,

$p<.01$) olduğu görülmüştür. Elde edilen bu bulgular Aile Huzuru Ölçeğinin Ölçüt Bağlantılı geçerliğine kanıt olarak değerlendirilebilmektedir.

3.4.Aile Huzuru Ölçeği'nin Güvenirliğine İlişkin Bulgular

Ölçme araçlarının kararlı ve tutarlı sonuçlar verebilme durumu olarak ifade edilen güvenilirliğin tespitinde Croanbach Alpha katsayısı bulguları incelenmiştir (Büyüköztürk, 2016). Ölçme aracının güvenilir olarak değerlendirilebilmesi için Croanbach Alpha katsayısının .70 ve üzerinde olması beklenmektedir. Öte yandan 0.90 ve üzerinde olması çok yüksek düzeyde güvenilir olduğunu, .80 ile .90 arasında yüksek düzeyde, .70 ile .80 arasında güvenilir olarak kabul edilmektedir (Creswell, 2005).

Tablo 5.Ölçeğin Croanbach Alpha İç Tutarlılık Katsayıları

Faktörler	Croanbach α	Madde Sayısı
Derin Yıpranmışlık	.93	8
Hoşnutluk	.92	7
Bütününe yönelik İç Tutarlılık Katsayısı	.95	15

Tablo 5'de görüldüğü üzere, Derin Yıpranmışlık alt ölçeği için iç tutarlılık katsayısı .93, genel Hoşnutluk alt ölçeği için iç tutarlılık katsayısı .92 olarak tespit edilmiş olup ölçeğin tümü için tespit edilen iç tutarlılık katsayısının ise .95 olarak tespit edilmiştir. Elde edilen iç tutarlılık katsayılarının .90 üzerinde olması Aile Huzuru Ölçeğinin çok yüksek düzeyde güvenilir olduğunu ortaya koymaktadır (Creswell, 2005; Büyüköztürk, 2016).

3.5.Madde Analizi

Yapı geçerliliği açılımlayıcı faktör analizi ile gerçekleştirilen Aile Huzuru Ölçeğinden edilen yapının DFA' da doğrulanmasından sonra maddelerin toplam puanı yordama gücünü belirlemek ve ayırt edicilik düzeylerini saptamak için madde analizi yapılmıştır. Bunun için madde toplam korelasyonları ile %27'lik alt-üst grup puanları arasındaki farklar incelenmiştir.

3.6.Madde-Toplam Korelasyonlarının İncelenmesi

Maddelerin amaca uygunluğunu test etmek amacıyla her bir maddeden alınan puan ile ölçeğin toplam puanı arasındaki ilişkilere ait Pearson Momentler Çarpımı korelasyon katsayıları incelenmiştir. Yapılan incelemelerde Tavşancıl (2006) referans alınarak madde-toplam korelasyon değerlerine göre .20'den az olanlar ölçekten çıkarılması gereken maddeler, .20 ile .30 arasında olanlar düzeltilmesi gereken maddeler, .30 ile .40 arasında olanlar iyi maddeler ve .40 üzerinde olanlar ise çok iyi maddeler olarak kabul edilmiştir. Bu çalışmaya ilişkin bulgular tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Madde -Toplam Korelasyon Sonuçları

Madde No	Madde-toplam korelasyon katsayıları
M1	.72**
M2	.78**
M3	.80**
M4	.82**
M5	.77**
M6	.80**

M7	.76**
M8	.71**
M9	.69**
M10	.82**
M11	.82 **
M12	.80**
M13	.82**
M14	.69 **
M15	.75**

**=p<.001

Tablo 6 incelendiğinde maddelerin madde-toplam korelasyonu .69 ile .82 arasında yer aldığı görülmüştür. Madde-Toplam korelasyonları ölçekteki maddelerin benzer davranışları ölçtüğünü göstermektedir. Büyüköztürk (2016) madde-toplam korelasyon katsayılarının .30 ve üzeri olmasının; ölçekteki maddelerin benzer davranışları örneklediğine, ölçeğin iç tutarlılığının yüksek olarak kabul edilmesine kanıt olduğunu belirtmektedir.

3.7.%27 'lik Alt-Üst Grup Farkına İlişkin t Değerlerinin İncelenmesi

Madde toplam puanlarından en yüksek puan alan %27'lik üst grup ile en düşük puan alan %27'lik alt grup bağımsız örneklem t-testinden yararlanılarak karşılaştırılmıştır. Maddelerin ayırt edicilik güçlerini belirlemek için maddelere ait puanlardan en yüksek alan %27'lik ve en düşük alan %27'lik gruplara ait ortalamalar karşılaştırılmıştır. Sonuçlarda anlamlı bir farklılık bulunması maddelerin ayırt ediciliğini göstermektedir (Büyüköztürk, 2016). En yüksek puan alan 228 kişi (%27) üst gruba, en düşük puan alan 228 kişi (%27) alt gruba dahil edilerek alt-üst grupların madde toplam puan ortalamalarına ilişkin t değerleri tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 7'de sunulmuştur.

1891

Tablo 7. %27' lik Alt-Üst Grup Farkına İlişkin t Değerleri

F1			F2		
(Derin Yıpranmışlık)			(Genel Hoşnutluk)		
Madde No	t	p	Madde No	t	p
M8	-42.94	.00	M1	-.35.49	.00
M9	-27.86	.00	M2	-37.40	.00
M10	-24.74	.00	M3	-35.02	.00
M11	-27.21	.00	M4	-33.40	.00
M12	-21.89	.00	M5	-29.37	.00
M13	-22.46	.00	M6	-30.84	.00
M14	-14.98	.00	M7	-24.81	.00
M15	-18.58	.00			

Tablo 7 incelendiğinde %27'lik alt ve üst grupların madde puanları arasındaki farklara ilişkin t testi değerleri-14.98 ile -42.94 arasında değişmektedir. Maddelerin alt ve üst grup ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı ($p<.01$) olduğu görülmüştür.

4.Tartışma ve Sonuç

Literatür incelendiğinde mutluluğun farklı boyutlarını inceleyen pozitif psikolojinin mutluluktan ayırttığı kavramlardan birinin de huzur olduğu görülmüştür. Huzura dair alan yazın incelendiğinde bu kavramın farklı boyutu içeren bir tanımlaması olduğu fark edilmiştir. Alan yazına göre huzur kişisel (intrapersonal) anlamda tanımlanmış içsel bir rahatlık, sakinlik, dinginlik anlamına gelen içsel uyum ve denge hali olarak ifade edilmiştir (Demirci ve Ekşi, 2018; Nelson, 2014). Huzurun kişilerarası (Thibaut, 2017) tanımı ise kişilerin yoğun agresif davranışlar göstermemesi, barışçıl ortamlar oluşturmaları, diğerlerine karşı anlayışlı, içten ve iş birliği içeren eylemler ve tutumlar sergilemesi olarak yapılmıştır (Khayyer vd., 2019). Bütün bu açıklamalar huzurun içsel değerlendirme boyutu kadar iyi yaşama ve eylemlere bağlı kişilerarası bir boyutunun da olduğunu göstermiştir. Huzuru aile organizasyonu açısından inceleyen Özdemir (2020) fenomenolojik çalışmada, bireylerden aldığı cevaplara bağlı olarak aile huzurun ya da huzursuzluğun genel içsel bir rahatlık ve iyi eylemlere, tutumlara bağlı yaşantılar üzerinden anlatıldığını ifade etmiştir. Bütün bunlarla paralel olarak ölçek; aile hayatında, aile yaşamının temelini sarsacak hassasiyetteki yaşantılarla bağlantılı olarak derin yıpranmaların olup olmadığını işaret eden maddelerden ve genel ruh halleriyle ilişkili olarak hoşnutluğa dair öznel bir değerlendirmeyi içeren maddelerden oluşan iki faktöre sahiptir. Ayrıca faktörlerin içerisindeki maddelerin alan yazına bağlı olarak içsel bir rahatlık, sakinlik, dinginlik, kabullenme, yüksek barışçıl davranışlar, iş birliği, yakınlık gibi içsel ve ilişkisel uyum ve denge halinin (Berenbaum vd., 2019; Demirci ve Ekşi, 2018; Gomm, 2014; Khayyer vd., 2019; Nelson 2014) varlığı veya yokluğunu en kapsamlı şekilde tanımladığı görülmüştür. Yapılan ölçek çalışmada maddeler ve faktörler tüm bunlara paralel olarak hazırlanmış ve isimlendirilmiştir.

Aile Huzuru Ölçeği'nin psikometrik özelliklerinin incelenerek geliştirilmesi amaçlanan bu çalışmada hesaplanan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri, Barlett Testi'nin ki-kare değeri ve korelasyon ya da kovaryans matrisinin birim matrisinden farklı olduğu sonucu veri setinin faktör analizi için uygun olduğunu göstermiştir (Büyüköztürk, 2016; Çokluk vd., 2016).

Elde edilen bulgular, veri setinin faktör analizi yapabilmek için yeterli düzeyde örneklem büyüklüğüne sahip olduğunu ve uygun bir veri dağılımına sahip olduğunu göstermiştir. Yapı geçerliğinin test etmek amacıyla öncelikle açımlayıcı faktör analizi ve elde edilen bulgulara göre doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapılan analizlerin bulgularına göre ölçeğin iki faktörlü bir yapıda olduğu görülmüştür. Bu iki faktörlü yapının varyansın % 68,07'sini açıkladığı bulunmuştur. Bu oran sosyal bilimlerde yeterli bir varyans açıklama oranına işaret etmektedir (Kline, 2011).

Açımlayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen iki boyutlu yapıyı test etmek amacıyla uygulanan doğrulayıcı faktör analizinde uyum yeterliğini test etmek amacıyla farklı uyum indeksleri değerlendirilmiştir. Modele ait uyum değerleri incelendiğinde ki-kare değerinin serbestlik derecesine oranı ($Ki-kare=342.83/sd=89$) 3.86 olarak bulunmuştur. χ^2/sd değerinin bazı kaynaklar 3 bazı kaynaklarda da 5'in altında olması gerektiği belirtilmiştir (Schermmelleh-Engel ve Moosbrugger, 2003). Diğer bir değişle ki-kare/serbestlik derecesi oranının 5'in altında olmasının kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdiği bilinmektedir (Meydan ve Şeşen, 2015). Diğer uyum indeksleri incelendiğinde; CFI=.94 , NFI=.93, TLI=.93, RMSEA=.08, GFI=.90 kabul edilebilir uyuma işaret ederken SRMR=.04 ise mükemmel uyuma işaret ettiği görülmektedir (Hooper vd., 2008; Kline, 2011). DFA sonuçları modelin iyi uyum gösterdiğini ve yapı geçerliğinin yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bulgular neticesinde; 15 maddeden oluşan Aile Huzuru Ölçeğinin 2 faktörlü yapısının doğrulandığı söylenebilmektedir.

Ölçme araçlarının kararlı ve tutarlı sonuçlar verebilme durumunu gösteren Croanbach Alpha katsayılarının .90 üzerinde olması Aile Huzuru Ölçeğinin çok yüksek düzeyde güvenilir olduğunu ortaya koymuştur. Elde edilen bulgularda madde-toplam korelasyon

katsayılarının .30 ve üzeri olması ölçeğin iç tutarlılığının yüksek olduğunu göstermiştir. Ölçek maddelerine ait puan dağılımının %27'lik alt ve %27'lik üst gruplarına ait ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı ($p<.01$) olmasına bağlı olarak maddelerin ayırt edici olduğu kabul edilmiştir. Ölçeğin, ölçüt bağlantılı geçerliğini gösteren korelasyon değerlerinin .65 ile .82 arasında olduğu görülmüştür. Elde edilen bu bulgu Aile Huzuru Ölçeğinin ölçüt bağlantılı geçerliğine kanıt olarak değerlendirilebilmektedir (Büyüköztürk, 2016; Creswell, 2005).

Elde edilen bulgular doğrultusunda, Aile Huzuru Ölçeğinin evli bireylerin aile içerisindeki huzura veya huzursuzluğa dair algısını belirlemede kullanılabilecek yeterlikte olduğu görülmüştür. Ölçeğin psikometrik özellikleri incelendiğinde geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu kabul edilebilir. Ancak, ölçeğin faktör analizi çalışmaları aynı örneklem grubu üzerinde yapılmıştır. Bu durum ölçek için bir sınırlılık olarak görülmüştür. Bu sebeple ölçek ile yapılacak farklı araştırmalarda, çalışmanın kendi örneklem grubu üzerinde ölçeğin faktör yapısını incelemeleri önerilebilir. Bu çalışmada ailedeki huzurun; aile içi mutluluk, uyum ve doyum ile olan ilişkisi incelenmiştir. Araştırmacıların bu ilişkiyi eş seçimi, evlilik öncesi romantik ilişki, aile yılmazlığı, partnerlerin psikolojik sağlamlığı, kişilik özellikleri gibi değişkenlerle ve farklı demografik özelliklere sahip örneklem gruplarıyla çalışmasının ailedeki huzurun çok boyutlu etkisinin ortaya çıkarılmasına faydalı olabileceği düşünülmektedir. Araştırmacılar aile huzuru üzerine farklı çalışmalar yaparak ilgili alan yazına katkı sağlayabilir.

KAYNAKÇA

- Berenbaum, H., Huang, A. B., & Flores, L. E. (2019). Contentment and tranquility: Exploring their similarities and differences. *The Journal of Positive Psychology*, 14(2), 252-259.
- Büyüköztürk, Ş. (2016). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem Akademi.
- Creswell, J. W. (2005). *Araştırma deseni* (S. B. Demir, Çev). Eğiten Kitap.
- Çelik E. (2014). Evlilik Yaşam Doyumu Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenirliği. *Cumhuriyet International Journal of Education*. 3(4),1-9
- Çelik, E. (2013). Evlilik Hoşnutsuzluğu Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Electronic Turkish Studies*, 8 (12), 249-261.
- Costello, A. B., & Osborne, J. (2005). Best practices in exploratory factor analysis: Four recommendations for getting the most from your analysis. *Practical Assessment Research & Evaluation*, 10(7). <https://doi.org/10.7275/jyj1-4868>
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2016). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları*. Ankara: PegemA Yayıncılık
- Delle Fave, A., Brdar, I., Wissing, M. P., Araujo, U., Castro Solano, A., Freire, T., ... & Soosai-Nathan, L. (2016). Lay definitions of happiness across nations: The primacy of inner harmony and relational connectedness. *Frontiers in psychology*, 7, 30.
- Demirci, İ. (2017). *Huzurlu ve mutlu yaşamın değerler ve karakter güçleri bağlamında karma bir araştırmayla incelenmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Demirci, İ. & Ekşi, H. (2018). Keep calm and be happy: A mixed method study from character strengths to well-being. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 18 (2), 279-330.
- Diyanet İşleri Başkanlığı. (2011). *Kuran-ı Kerim Meali*. Diyanet İşleri Yayınları.

- Duman-Kula, M., Ekşi, H., & Demirci, İ. (2018). Aile Uyum Ölçeği'nin Türkçe formunun psikometrik özellikleri. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 97-106.
- Estrada, R. I. (2009). *An examination of love and marital satisfaction in long-term marriages* (Doktora Tezi) <https://digitalcommons.du.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1184&context=etd> adresinden edinilmiştir.
- Ferguson-Cain, D. (2015). *A qualitative study of marriage and marital satisfaction of African American couples: Past and present*. (Doktora Tezi). ProQuest Dissertations and Theses adresinden edinilmiştir (UMI Number: 3704178)
- Fowers, B. J. (2016). *Aristotle on eudaimonia: On the virtue of returning to the source* (J. Vittersø Ed.). The Handbook of Eudaimonic Well-Being, (s. 67–83). USA: Springer
- Gladding, S. T. (2015). *Aile terapisi tarihi, kuram ve uygulamaları* (İ. Yıldırım ve İ. Keklik, Çev.). Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği Yayınları.
- Gomm, K. (2014). *The effect of a labyrinth experience and setting on attention, affect, and tranquility, among garden staff*. (Yüksek Lisans Tezi). https://collections.lib.utah.edu/dl_files/82/2f/822fef8e0c5236c812ae7d9b898cd6f6b4449030.pdf adresinden 25 Ocak 2020 tarihinde edinilmiştir.
- Gönül, B., Baş, H. I., & Acar, B. Ş. (2018). Aile İklimi Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanması ve psikometrik açıdan incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 8 (50), 165-200.
- Gerbing, D. W., & Hamilton, J. G. (1996). Viability of exploratory factor analysis as a precursor to confirmatory factor analysis. *Structural Equation Modeling*, 3, 62-72. <https://doi.org/10.1080/10705519609540030>
- Haybron, D. M. (2008). *Philosophy and the Science of Subjective Well-Being* (Michael E. ve R.J. Larsen, Editörler.) The Science of Subjective Well-Being, (s. 17-43). USA: The Guilford Press
- Haybron, D. M. (2016), *The philosophical basis of eudaimonic psychology* (J. Vittersø (ed.). *Handbook of Eudaimonic Well-Being, International Handbooks of Quality-of-Life* içinde (27-53.ss.). Switzerland: Springer
- Hooper, D., Coughlan, J. & Mullen, M. (2008). Structural equation modelling: Guidelines for determining model fit. *Electronic Journal of Business Research Methods*, 6 (1), 53-60.
- Intelisano, S., Krasko, J., & Luhmann, M. (2019). Integrating philosophical and psychological accounts of happiness and well-being. *Journal of Happiness Studies*, 21 (1), 161-200.
- Karakaş, F., Dean Lee, M., & MacDermid, S. M. (2004). A qualitative investigation into the meaning of family well-being from the perspective of part-time professionals. *Equal Opportunities International*, 23(1/2), 57-77.
- Khan, M. B., & Seedat, F. (2017). Secure between God and man: peace, tranquility and sexuality through the pietistic aspirations of believing women. *Journal for the Study of Religion*, 30(1), 137-160.
- Khayyer, Z., Oreyzi, H., Asgari, K & Sikström, S. (2019). Self-perception and interpersonal peacefulness: The mediating role of theory of mind and harmony. *Journal Of Aggression, Conflict and Peace Research*, 11(3), 180-198.

- Kline, R. B. (2011). *Principles and practice of structural equation modelling*. Guildford Publications Press.
- Ko, M. (2002, August). *Wait five years; A new study finds marital unhappiness does not last forever*. The Report Newsmagazine.
- Meydan, C., & Şeşen, H. (2015). *Yapısal Eşitlik Modeli AMOS Uygulamaları*. Detay Yayıncılık.
- Nelson, L. L. (2014). Peacefulness as a personality trait. In *Personal Peacefulness*, (s. 7-43). USA: Springer.
- Otrar, M. ve Arın, S. (2015). Öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirme çalışması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4 (1), 391-403.
- Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2001). On happiness and human potentials: A review of research on hedonic and eudaimonic well-being (S. Fiske, Ed.). *Annual Review of Psychology*, (pp. 141–166). Annual Reviews, Inc.
- Sarıçam, H. (2018). The Turkish adaptation of The Family Harmony Scale (FHS-SF5): The preliminary study of validity and reliability. *Ulead 2018 Annual Congress: ICRE*, 135-140.
- Schermelleh-Engel, K. & Moosbrugger, H., (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research Online*, 8(2), 23-74.
- Sperry, L. (2012). *Assessment of couples and families: Contemporary and cutting-edge strategies*. USA: Taylor & Francis Group
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2015). *Çok değişkenli istatistiklerin kullanımı*. (M. Baloglu, Çev.). Ankara: Nobel Yayınları
- Taşdelen-Karçkay, A. (2016). Family Life Satisfaction Scale Turkish version: psychometric evaluation. *Social, Behavior and Personality: An international journal*, 44(4), 631-639.
- Tavşancıl, E. (2006). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Nobel Yayıncılık.
- Thibaut, J.W. (2017), *The social psychology of groups*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315135007>
- Tutarel-Kışlak, Ş. (2002). İlişkilerde Mutluluk Ölçeği (İMÖ): Güvenirlik ve geçerlik çalışması. *Kriz Dergisi*, 10(1), 37-43.
- Türk Medeni Kanunu, (2001, 8 Aralık.). *Resmî Gazete* (Sayı: 24607). Erişim adresi: 17.11.2018, <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4721.pdf> adresinden edinilmiştir.
- Valenzuela, P. (2020). Eudaimonic vs hedonic well-being: Authors and ideas in the contemporary debate. *Human Flourishing*. DOI: 10.13140/RG.2.2.24377.19049
- Walker, H. (2016). Joy within tranquility: Amazonian Urarina styles of happiness (Kavedžija, I. & Walker, H., Editörler.). *Values of Happiness Toward an Anthropology of Purpose Life içinde* (267-29.3 ss.). Hau Books.